

УДК 346.1:339.56

В.В. Чайковська, канд. юрид. наук, доцент
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Кафедра адміністративного та господарського права
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна

ЕКОНОМІЧНІ ВИМОГИ ЩОДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті досліджуються економічні вимоги модернізації правового режиму зовнішньоекономічної діяльності. Обґрунтовується, що основною економічною вимогою модернізації правового режиму зовнішньоекономічної діяльності є вимога щодо економічного зростання національної економіки. Розглядаються окремі спеціальні економічні вимоги, що мають вплив на внесення змін до національного зовнішньоекономічного законодавства.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, правовий режим зовнішньоекономічної діяльності, національна економіка, економічне зростання, іноземні інвестиції.

Постановка проблеми. Модернізація правового режиму зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД) не може здійснюватися без врахування економічних потреб, вимог суспільства та інших неюридичних фактів, що відіграють важливу роль у функціонуванні держави та суспільства.

Неврахування економічних потреб держави при прийнятті чи внесенні змін до нормативно-правових актів може призвести до неефективності чи навіть шкідливості законодавчих актів. Неврахування вимог суспільства – до мітингів, громадської непокори, суспільних заворушень чи, навіть, революцій.

Саме тому, правовому аналізу повинно передувати з'ясування неюридичних фактів, що зумовлюють та впливають на право та мають важливе значення у модернізації правового режиму ЗЕД, найважливіше значення серед яких являють економічні вимоги щодо модернізації правового режиму ЗЕД.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі положення щодо економічних вимог модернізації правового режиму ЗЕД містяться у працях таких авторів як В.К. Мамутов, Д.В. Задихайло, Л.О. Воловик, Ю.В. Машика, О.Ю. Дубовик, К.А. Лопатіна, С.В. Зіневич, С.В. Савченко, С.Б. Жарая, А.М. Киридон, Ю.О. Голуб, С.П. Сорока, Т.І. Гончар, Є.Р. Азімов та інших. Водночас, комплексно система зазначених вимог у контексті модернізації правового режиму ЗЕД не досліджувалась.

Мета статті. Встановлення системи економічних вимог модернізації правового режиму ЗЕД, що повинні враховуватись при обранні напрямів наступних правових досліджень.

Виклад основного матеріалу. Право не існує само по собі. Воно виникає в суспільстві поряд з іншими соціальними явищами, до яких належать, передусім, економіка та політика. Праву належить особливе місце серед інших соціальних явищ, адже саме воно є регулятором суспільних відносин та спрямоване на забезпечення індивідуальних, групових та загальних інтересів, а також на врегулювання соціальних конфліктів. Відповідно, будь-які відносини, що виникають у державі, тією чи іншою мірою підлягають правовому регулюванню. Не є виключенням і політичні відносини, і відносини економічного характеру [1, с. 53].

В.К. Мамутов справедливо зазначає, що «для господарсько-правової концепції центральною проблемою є проблема вдосконалення правового регулювання системи господарських відносин, посилення його ролі в ефективності виробництва» [2, с. 461]. Тобто вказаний вчений цілком вірно зазначає про необхідність саме такої модернізації правової системи, яка спрямована на досягнення позитивних економічних результатів.

Не випадково, у загальнотеоретичній юриспруденції у системі функцій держави виділяють економічну функцію, яка визначає місце і роль держави в системі економічного

розвитку, встановлює межі втручання держави в процес управління економікою [3, с. 13]. Як справедливо зазначає В. Корельський, економічна функція держави має антикризову спрямованість і націлена на створення соціально орієнтованої ринкової економіки, що враховує та узгоджує інтереси виробників та споживачів [4, с. 149].

С.М. Клопков цілком вірно зазначає, що при формуванні актуальних проблем, що повинні бути вирішені за допомогою економічної функції, держава «має враховувати світову економічну ситуацію, глобальні виклики економіці... В умовах глобалізації світу будь-який напрям економічної діяльності української держави більшою чи меншою мірою залежить від зовнішніх: збільшення експорту, отримання кредитів, залучення іноземних інвестицій, надходження коштів за рахунок митних зборів тощо» [5, с. 31].

Таким чином, при внесенні змін до національного господарського законодавства, що є одним з проявів реалізації економічної функції держави, не можна не враховувати внутрішні та зовнішні економічні вимоги, які зумовлені об'єктивно чи висувуються суспільством або міжнародним середовищем.

Основною та загальною економічною вимогою модернізації правового режиму ЗЕД, так само як модернізації іншого національного економічного законодавства, є **вимога щодо економічного зростання національної економіки**.

У економічній літературі справедливо зазначається, що «економічне зростання є однією з найважливіших проблем суспільного розвитку. Як категорія національної економіки економічне зростання – це процес розширення масштабів виробництва товарів і послуг, які виробляє національна економіка, що виявляється у збільшенні реального обсягу внутрішнього валового продукту (ВВП), валового національного продукту (ВНП), національного доходу в цілому і на душу населення. Адже саме від цього зростання передусім залежать потенційні можливості будь-якої країни щодо забезпечення життєвого рівня свого народу»... [6, с. 50]. «Економічне зростання само по собі розглядається як важлива економічна мета, оскільки збільшення суспільного продукту в розрахунок на душу населення означає підвищення рівня життя. Таким чином, зростаюча економіка може задовольняти нові потреби і розв'язувати соціально-економічні проблеми як в середині країни, так і на міжнародному рівні» [6, с. 50].

В свою чергу, економічне зростання національної економіки залежить від розвитку ЗЕД, що є суттєвим чинником підвищення ефективності господарської діяльності як на рівні окремих підприємств, так і в масштабах усієї країни. Зовнішньоекономічні зв'язки відіграють важливу роль у національній економіці, забезпечують економічне зростання та створюють конкурентне ринкове середовище [7, с. 78].

Економічне зростання національної економіки залежить від належного правового регулювання зовнішньоекономічних відносин, спрямованого на захист інтересів національних товаровиробників з одночасним встановленням сприятливих умов для здійснення господарської діяльності в Україні іноземними суб'єктами господарювання.

Окрім загальної вимоги щодо економічного зростання економіки можна виділити й інші, спеціальні **економічні вимоги** модернізації правового режиму ЗЕД, серед яких слід виділяти наступні:

Вимога щодо створення належних правових та організаційних умов для залучення іноземних інвестицій. В економічній літературі зазначається про важливість залучення іноземних інвестицій у національну економіку України.

Зокрема, О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко та М.О. Соколов зазначають, що залучення іноземних інвестицій є важливою передумовою економічного зростання, надходження яких зумовлює такі позитивні для економіки України тенденції: по-перше, у сучасних умовах процес міжнародного руху капіталу сприяє поширенню досягнень науково-технічного прогресу, що стимулює реструктуризацію економіки на більш високому техніко-технологічному рівні; по-друге, іноземні інвестори мають значний досвід роботи на міжнародних ринках, що дає можливість за їх допомогою більш активно просувати українського товаровиробника на світові ринки; по-третє, за їх допомогою створюються стратегічні альянси між українськими та іноземними підприємствами в усіх країнах світу,

що сприяє інтеграції України в міжнародний розподіл праці [8, с. 13]. Розміщуючи свій капітал в Україні, іноземні компанії приносять із собою нові технології, нові засоби організації виробництва та відкривають прямий вихід на світовий ринок завдяки можливості користуватися відпрацьованою світовою мережею продавців, клієнтів і центрів обслуговування [9, с. 129-130].

А.В. Найко справедливо вказує, що Україна має досить негативний інвестиційний імідж, що зумовлено нестабільністю політичного курсу та законодавства, відсутністю надійних гарантій захисту від їх змін для іноземних інвесторів, надмірним втручанням держави в економічну діяльність, корумпованістю державного апарату [10]. В свою чергу, А.А. Корнієнко та О.І. Малик зазначають про низьку активність суб'єктів інвестиційної діяльності в Україні, яка зумовлена, зокрема, недосконалим законодавством щодо захисту прав власності, адміністрування податків, отримання у власність земельних ділянок, вимог до здійснення та контролю підприємницькою діяльністю; відсутністю правових засад та дієвих механізмів державно-приватного партнерства в інвестуванні [11].

Негативна поточна економічна динаміка посилюється значним падінням інвестицій. Обсяг валового нагромадження основного капіталу скоротився, порівняно з 2013 р., приблизно на 25%, частка інвестицій у структурі ВВП впала нижче 15%, що означає «вимивання» інвестиційного потенціалу та потенціалу економічного відновлення загалом. Практично всі отримувані ресурси – як домогосподарств, так і державного сектору – витрачаються на споживання, рівень якого у 2014 р. перевищив 90% ВВП. За таких умов інноваційно спрямовані структурні зміни в економіці відбуватися не можуть [12].

За даними Державної служби статистики за 2014 р. загальний обсяг прямих іноземних інвестицій в Україну склав 45 916 млн. доларів США, тоді як у 2013 р. відповідна цифра складала 53 679,3 млн. доларів США, а в 2012 – 48 991,4 млн. доларів США [13].

Тож, створення ефективного законодавства з регулювання іноземної інвестиційної діяльності є однією з підстав для покращення інвестиційного клімату в країні та збільшення потоку інвестицій в Україну. Держава повинна забезпечити такий механізм дії законодавства з іноземного інвестування, щоб останнє у застосуванні до правовідносин за участі інвесторів мало перевагу (вищу юридичну силу) над будь-яким іншим національним законодавством та сприяло якнайкращому забезпеченню прав та інтересів інвесторів.

У контексті створення належних правових умов з регулювання іноземної інвестиційної діяльності не можна не зазначити про необхідність використання позитивного іноземного досвіду з запровадження в Україні спеціальних (вільних) економічних зон (далі – СЕЗ), що сприяють залученню іноземних інвестицій.

Вимога щодо вирішення проблеми ефективного забезпечення потреб національної економіки та населення енергоносіями. Мова йде, передусім, про т.з. «газову проблему», яка полягає у відсутності достатніх обсягів природного газу у нашій державі для забезпечення потреб промисловості та населення, необхідності імпорту газу, основним імпортером якого в Україну виступає РФ.

Є.Р. Азімов ще у 2012 р. зазначав, що «найважливішим питанням для економічної безпеки України є вирішення газової проблеми... Сформувалося декілька напрямів, за якими потрібно шукати раціонального рішення: ціна на газ для держави та населення, модернізація та збереження у державній власності національної газотранспортної системи, відновлення співпраці з міжнародним валютним фондом, налагодження дружніх стосунків з постачальниками енергоносіїв [14, с. 15]. Вказана теза у більшій мірі не втратила актуальності й на теперішній час. Враховуючи існуючу політичну ситуацію, здійснення агресії РФ проти України, непартнерські та відверто погрозливий дії РФ щодо ціни на газ для України за останні роки показали, що існує потреба у створенні сприятливих умов щодо імпорту природного газу з інших країн.

Аналогічна потреба існує й в імпорті ядерного палива, оскільки на теперішній час Україна забезпечена власним ядерним паливом на 40-45% [15]. Основним імпортером урану для атомних станцій України є підприємство РФ – РосАтом. На теперішній час, Україною здійснюються дії щодо диверсифікації постачання урану, зокрема, ведуться пе-

реговори з відповідними посадовими особами Австралії, що має найбільші запаси урану у світі. У планах сторін узгодження та підписання міжурядової угоди про співробітництво в галузі використання ядерної енергії в мирних цілях [15].

Таким чином, економічна вимога вирішення проблеми імпорту енергоносіїв потребує такої модернізації правового режиму ЗЕД, що спрямована на інтеграцію у європейське та світове економічне середовище, а не на посилення відносин з країнами Митного Союзу, та сприятиме налагодженню відносин між Україною та іноземними імпортерами.

Вимога щодо вдосконалення технологічної конкурентоспроможності національної продукції. У концепції проекту Закону України «Про засади зовнішньоекономічної політики України на середньостроковий та довгостроковий періоди» зазначається, що одним з ключових ризиків, що впливає на реалізацію ефективної державної зовнішньоекономічної політики, є недостатня технологічна конкурентоспроможність більшості українських товарів [16].

В економічній літературі конкурентоспроможність трактується як зумовлене економічними, соціальними і політичними чинниками стабільне становище країни або її продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках [17].

Науковці зазначають, що найважливішу конкурентну перевагу України складає наявність величезного людського капіталу. Проте його наявність – це лише потенційна конкурентна перевага, яка *перетворюється на реальну в процесі інноваційної діяльності, тобто створення принципово нових технологій, високотехнологічних продуктів, нових форм організації, виробництва та реалізації цих продуктів.* Саме у поєднанні науки і виробництва знаходиться найслабкіше місце української економіки [18, с. 132]. Крім того, в інвестиційному секторі економіки України у багатьох випадках втрачений науково-технічний та виробничий досвід [17].

Не можна не погодитись з позицією Д.В. Задихайла, який вказує, що «в системі координат глобальної економіки національне виробництво не належить до групи країн, що перебувають на постіндустріальному етапі власного розвитку та спеціалізуються на створенні нових технологій, організації виробництва та їх інвестиційному забезпеченні, як не належить також і до групи країн, в яких таке виробництво власне розміщується. Отже, місце України в системі глобального розподілу праці все більше визначається її сировинно-добувним та напівфабрикато-виробничим статусом» [19, с. 114].

К.З. Назиров справедливо зазначає, що «економіка України все більше виступає як сировинний додаток високоінформатизованих і технологічно розвинених держав. У сформованих умовах підвищити конкурентоспроможність національної економіки можна диверсифікуючи економіку і розвиваючи високотехнологічні сектори, а також розвиваючи потенціал нових факторів конкурентоспроможності [20, с. 159]. Інноваційний фактор стає вирішальним для забезпечення сталого розвитку національної економіки, зниження залежності держави від критичного імпорту, підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції і активізації експортної діяльності. Тому, у сучасному глобалізованому світовому господарстві країни, які володіють інноваціями, посідають передові позиції стосовно розвитку економіки та соціальних стандартів життя людей [21, с. 226].

Відомий фахівець у сфері інноваційного права Ю.Є. Атаманова цілком вірно зазначає, що «підтримка й стимулювання проведення наукових розробок, випуск на їх основі новітньої продукції та впровадження нових технологій виробництва становлять необхідну передумову економічного зростання країни» [22, с. 4].

У чому ж полягає зв'язок між економічною вимогою щодо вдосконалення технологічної конкурентоспроможності національної продукції та модернізацією правового режиму ЗЕД. Зазначений зв'язок полягає у тому, що держава повинна забезпечити такий правовий режим ЗЕД, що буде сприяти залученню іноземних інвестицій в об'єкти інноваційної діяльності; з іншого боку, з дотриманням норм міжнародних економічних договорів. Адже, як було доведено Ю.Є. Атамановою, «інвестування, з одного боку, становить необхідну умову інноваційної діяльності, а з другого, є її невід'ємною складовою... Відсутність фінансу-

вання фактично унеможлиблює виконання інноваційного проекту, а тому реалізація інвестицій визнається необхідною умовою здійснення інноваційної діяльності. Інвестування в нематеріальні об'єкти може здійснюватися не лише власними, а також і залученими коштами. В останньому випадку до реалізації інноваційного проекту залучаються суб'єкти інноваційної інфраструктури, які виступають зовнішніми інвесторами» [22, с. 207].

Водночас, за допомогою модернізації правового режиму ЗЕД держава повинна створити належні умови для державної підтримки національних інноваційних підприємств та стимулювання експорту національної продукції на закордонні ринки збуту.

Окремою економічною вимогою щодо модернізації правового режиму ЗЕД слід вважати *вимогу щодо вдосконалення системи міжнародних розрахунків та валютного регулювання в Україні*.

Так, наприклад, Л.В. Коваль та Т.В. Осавуляк зазначають, що основними напрямами удосконалення міжнародних розрахунків в Україні є: удосконалення українського розрахунково-платіжного законодавства; створення українського банку даних щодо всіх підприємств, які працюють на території України, для формування інформації про їхню надійність та платоспроможність, а також про компанії, які характеризуються найгіршими показниками платіжної дисципліни та занесені у «чорний список»; розвиток системи прямих кореспондентських відносин, що дасть змогу зміцнити позиції українських банків на світовому ринку банківських послуг та знизити банківську комісію при здійсненні міжнародних розрахунків; впровадження методик розрахунку ефективності від використання різних форм розрахунків; активне застосування систем «банк-клієнт» та електронної пошти; проведення семінарів щодо ознайомлення клієнтів та працівників банків з особливостями міжнародних розрахунків з метою вибору найбільш оптимальної форми розрахунків [23].

В економічній літературі наголошується, що основною з головних проблем правового регулювання у сфері валютних відносин є відсутність профільного закону, неузгодженість підходів до правового регулювання, відсутність чіткої ієрархії правових норм [24, с. 12], у зв'язку із чим пропонується прийняття Закону України «Про валютне регулювання і валютний контроль», який дозволив би детальніше визначити види валютних операцій в Україні, правовий режим їх здійснення, правовий статус осіб, які здійснюють операції з валютними цінностями; уникнути дублювання правового регулювання одних і тих же відносин і невизначеності правового регулювання інших; визначити компетенцію усіх органів, які здійснюють державне управління в сфері валютних правовідносин [25, с. 157].

Видається, що правові проблеми, пов'язані із міжнародними розрахунками та валютними операціями у сфері ЗЕД повинні вирішуватись саме правовими засобами у процесі модернізації правового режиму ЗЕД.

Висновки. Таким чином, необхідно стверджувати про існування певних економічних вимог щодо модернізації правового режиму ЗЕД. Основною економічною вимогою щодо модернізації правового режиму є вимога щодо економічного зростання національної економіки, тоді як спеціальними вимогами виступають вимоги щодо створення належних правових та організаційних умов для залучення іноземних інвестицій, щодо вирішення проблеми ефективного забезпечення потреб національної економіки та населення енергоносіями, щодо вдосконалення технологічної конкурентоспроможності національної продукції, щодо вдосконалення системи міжнародних розрахунків та валютного регулювання в Україні.

Здійснення нових правових досліджень щодо модернізації правового режиму ЗЕД повинно здійснюватися з врахуванням існуючих економічних вимог.

Список літератури

1. Стеценко С.Г. Глобалізація та право: національний вибір: монографія / С. Г. Стеценко. – К. : Атіка, 2012. – 132 с.
2. Мамутов В.К. Экономика и право: сборник научных трудов / В.К. Мамутов. – К. : Юриком Интер, 2003. – 544 с.

3. Свиридюк Н.П. Щодо формування напрямів реалізації економічної функції держави у сучасному суспільстві / Н.П. Свиридюк // *Право і суспільство*. – 2012. – № 5. – С. 12-16.
4. Корельский В.М. Теория государства и права. Учебник для юридических вузов и факультетов. Под ред. В.М. Корельского и В.Д. Перевалова. – М.: Издательская группа ИНФРА·М – НОРМА, 1997. – 570 с.
5. Клопков С.М. Трансформація економічної функції національної держави в умовах глобалізації / С.М. Клопков // *Порівняльно-аналітичне право* : Електронний науковий фаховий журнал – 2013. – № 3-1. – Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3-1_2013/1/Klopkov%20S.M..pdf
6. Шевченко Л.С. Національна економіка: навч. посіб. / кол. авт.: Л.С. Шевченко, О.А. Грищенко, Т.М. Камінська та ін. за заг. ред. Л.С. Шевченко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України», 2011. – 182 с.
7. Гузенко Г.М. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: сутність, економічний механізм її розбудови, особливості / Г.М. Гузенко, Ю.О. Гайдученко // *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Економічна теорія та право. – 2013. – № 3. – С. 77-89.
8. Балацький О.Ф. Управління інвестиціями: Навчальний посібник / О.Ф. Балацький, О.М. Теліженко, М.О. Соколов. – Суми: ВДТ «Університетська книга», 2004. – 232 с.
9. Євтушенко Г.І. Іноземне інвестування в Україні: сучасний стан і перспективи / Г.І. Євтушенко, Т.А. Левківський // *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. – 2012. – № 1. – С. 126-135.
10. Найко А. В залучення іноземних інвестицій в Україну: проблеми та перспективи у світлі сучасних реформаційних процесів [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.newland.com.ua/pages/investment.php>
11. Корнієнко А.А. Особливості залучення прямих іноземних інвестицій до України в умовах формування глобального економічного простору [Електронний ресурс] / А.А. Корнієнко, О.І. Малік. – *Ефективна економіка: електронне наукове фахове видання*. – 2013. – № 5 – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2043>.
12. Україна 2014-2015: долаючи виклики (аналітичні оцінки) [Електронний ресурс]. – Центр Разумкова. – Режим доступу: http://www.razumkov.org.ua/upload/Pidsumky_2014_2015_A4_fnl.pdf
13. Економічна статистика. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) // Офіційний веб-сайт Державної служби статистики. – Режим доступу. – https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/zd/pik/pik_u/pik_rik_2014.html
14. Азімов Є.Р. Підвищення економічної безпеки України шляхом врегулювання газової проблеми / Є.Р. Азімов // *Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. – 2012. – № 1. – С. 15-23.
15. Україна розширює міжнародне співробітництво для диверсифікації джерел енергії [Електронний ресурс] // Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. – Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?sessionId=27315EEF14AF299AA1F1B992D74F1ED9.app1?art_id=245038611&cat_id=35109
16. Концепція проекту Закону України «Про засади зовнішньоекономічної політики України на середньостроковий та довгостроковий періоди»: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 червня 2012 р. № 413-р // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/413-2012-%D1%80>
17. Сорока С.П. Конкурентоспроможність національної економіки та чинники, що впливають на неї [Електронний ресурс] / С.П. Сорока. // *Економіка. Управління. Інновації*. – 2010. – № 2. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2010_2_44.pdf
18. Гончар Т.І. Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості // *Актуальні проблеми економіки*. – 2004. – № 12 – С. 130-145.
19. Задохайло Д.В. Економічна політика держави в системі правового і законодавчого забезпечення / Д.В. Задохайло // *Вісник Національної академії правових наук України*. – 2013. – № 3. – С. 214-221.
20. Назиров К.З. Сучасні фактори конкурентоспроможності національної економіки / К.З. Назиров // *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Сер. : Економічна теорія та право. – 2014. – № 3. – С. 159-171.
21. Голуб Ю.Ю. Інноваційна діяльність підприємств як головна вимога сучасності / Ю.Ю. Голуб // *Економічні науки*. Сер. : Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9 (1). – С. 225-230.
22. Атаманова Ю.Є. Господарсько-правове забезпечення інноваційної політики держави : монографія / Ю.Є. Атаманова. – Харків: Видавництво «ФІНН», 2008. – 424 с.
23. Коваль Л.В. Міжнародні розрахунки при здійсненні ЗЕД та їх характеристика [Електронний ресурс] / Л.В. Коваль, Т.В. Осавуляк. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/8_NND_2010/Economics/60711.doc.htm
24. Спіфанова М.А. Система валютного регулювання в Україні в умовах лібералізації фінансових ринків: автореф. дис.... канд. екон. наук : 08.00.08 / М.А. Спіфанова; Харк. нац. екон. ун-т. – Х., 2011. – 20 с.
25. Суторміна А.М. Еволюція системи валютного регулювання та контролю в Україні / А.М. Суторміна // *Фінанси, облік і аудит*. – 2014. – Вип. 2. – С. 147-160.

Стаття надійшла 30.05. 2016 р.

В.В. Чайковская, канд. юрид. наук, доцент
Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова
Кафедра административного и хозяйственного права
Французский бульвар, 24/26, Одесса, 65058, Украина

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ТРЕБОВАНИЯ ОТНОСИТЕЛЬНО МОДЕРНИЗАЦИИ ПРАВОВОГО РЕЖИМА ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Резюме

В статье исследуются экономические требования модернизации правового режима внешнеэкономической деятельности. Обосновывается, что основным экономическим требованием модернизации правового режима внешнеэкономической деятельности является требование об экономическом росте национальной экономики. Рассматриваются отдельные специальные экономические требования, которые влияют на изменения национального внешнеэкономического законодательства.

Ключевые слова: внешнеэкономическая деятельность, правовой режим внешнеэкономической деятельности, национальная экономика, экономический рост, иностранные инвестиции.

V.V. Chaykovskaya, Candidate of Juridical Sciences, Associate Professor
Odessa I.I. Mechnikov National University
the Department of Administrative and Commercial Law
Frantsuzskiy Boulevard, 24/26, Odessa, 65058, Ukraine

ECONOMIC REQUIREMENTS OF THE MODERNIZATION OF LEGAL REGIME OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Summary

Economic requirements of the modernization of the legal regime of foreign economic activity are examined in the article. It is proved that the basic economic requirement of modernization of the legal regime of foreign economic activity is a requirement of economic growth of the national economy. Special economic requirements, which affect the change of the national foreign trade legislation, are considered in the article.

Key words: foreign economic activity, legal regime of foreign economic activity national economy, economic growth, foreign investments.